

INUIT ATAQATIIT INATSIARTUNI

15. august 2022

2022 EM2022/35

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at udarbejde og fremsætte forslag til en whistleblowerlov, der beskytter whistleblowere, og at dette arbejde påbegyndes umiddelbart efter en vedtagelse af dette beslutningsforslag.

(Medlem af Inatsisartut, Asii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit)

Begrundelse

I dag er whistleblowere i et juridisk ingenmandsland i Grønland, da der ikke er klare juridiske retningslinjer for, hvordan whistleblowere eller dem der bliver whistleblowet om, er juridisk beskyttet.

Folketinget vedtog den 24. juni 2021 [lov nr. 1436 om beskyttelse af whistleblowere](#) (whistleblowerloven). Loven gennemfører i dansk ret [EU-direktiv \(EU\) 2019/1937 om beskyttelse af personer, der indberetter overtrædelser af EU-retten](#).

For at sikre øget åbenhed og gennemsigtighed er det vigtigt, at medarbejdere og samarbejdspartnere, der er bekendt med bekymrede forhold, får mulighed for i klare og sikre rammer at komme frem med deres viden uden at behøve frygte for negative reaktioner, som fx firing.

Vi har set flere sager den seneste tid, hvor vi kan takke whistleblowere, at misforhold er kommet frem. For at få flere whistleblowere til at turde anmelde misforhold og ulovligheder, er der behov for beskyttelse af dem.

En whistleblowerlov bør således beskytte whistlebloweren mod at ifalde ansvar for at tilegne sig oplysninger, som der indberettes om, medmindre måden, der er brugt for at tilegne sig oplysningerne på, er strafbar.

Tilsvarende skal en whistleblower, der i god tro indberetter oplysninger til en whistleblowerordning, ikke kunne ifalde ansvar for at bryde en lovbestemt travshedspligt.

En whistleblower skal også beskyttes mod repressalier, herunder trusler om repressalier eller forsøg på repressalier, hvis whistlebloweren foretager en indberetning til en whistleblowerordning. En whistleblower må heller ikke forhindres eller forsøges hindret i at foretage en indberetning.

Kort fortalt må en arbejdsplads ikke straffe en whistleblower på nogen måde, hvis whistlebloweren foretager en indberetning i god tro om oplysningernes rigtighed. Hvis arbejdspladsen alligevel udsætter whistlebloweren for repressalier i forbindelse med en indberetning, vil whistlebloweren have krav på godtgørelse for følgerne af repressalierne, hvis whistlebloweren kan bevise, at indberetningen er sket i overensstemmelse med loven.

I forbindelse med vedtagelse af loven er der imidlertid også vigtigt, at virksomheder og myndigheder pålægges at give medarbejdere og samarbejdspartnere vejledning om, hvordan de skal benytte deres konkrete whistleblowerordning.

Ligesom der bør etableres en uafhængig og selvstændig ekstern whistleblowerordning til modtagelse og behandling af indberetninger i stil med den som Datatilsynet har etableret. Det kan fx overvejes om Datatilsynets mandat også bør dække Grønland.

Inuit Ataqatigiit mener, at Grønland skal sikre at korrupsion og misforhold indberettes. For at den enkelte whistleblower tør indberette, er det imidlertid vigtigt med beskyttelse af den enkelte. En whistleblowerlov skal sikre denne beskyttelse. Derfor fremsætter undertegnede dette forslag og håber, at de øvrige partier repræsenteret i Inatsisartut vil tage godt imod forslaget.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Vedtages forslaget i den foreliggende form, vil der være umiddelbare økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige og virksomheder. I første omgang vil der skulle udarbejdes et lovforslag. Det anses skønsmæssigt, at dette arbejde vil andrage 1/10 årsværk for en A/C – fuldmægtig, hvilket kan beløbe sig op til kr. 50.000 kr.

De økonomiske og administrative konsekvenser for det private:

ingen

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne:

Ingen